

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ ТА КОНФЛІКТОЛОГІЯ»

Ступінь вищої освіти - Магістр

Спеціальність **053 Психологія**

Освітня програма «Публічне управління та адміністрування»

Рік навчання II, семестр II

Форма здобуття вищої освіти денна

Кількість кредитів ЄКТС 4

Мова викладання українська

Лектор навчальної
дисципліни

Мирослава САДОВА__

Контактна інформація
лектора (e-mail)

Sadova83@ukr.net __

URL ЕНК на
навчальному порталі
НУБіП України

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4993>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Психологія управління та конфліктологія» важлива для забезпечення майбутніх управлінців ґрунтовними знаннями про психологію управлінської діяльності та психологію вирішення конфліктних ситуацій, що виникають у цій діяльності. Вона є обов'язковою в ОП «Публічне управління та адміністрування». Дисципліна ознайомлює слухачів із науковими досягненнями з проблем особистості та спілкування в управлінському процесі, лідерства, іміджу управлінця, прийняття управлінських рішень, мотивації персоналу. Вона формує професійні знання майбутнього управлінця про причини конфліктів, їх функції, способи подолання та профілактики; а також практичні уміння аналізу конфліктних ситуацій в управлінській діяльності; розвиває інтерес до психологічної складової майбутньої професійної діяльності.

Компетентності ОП:

Загальні компетентності (ЗК):

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК1).
- Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо(ЗК 2);
- Здатність удосконалювати й розвивати професійний (ЗК 4);
- Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології (ЗК 5);
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК 7);

Спеціальні компетентності (СК):

- здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів (СК 1);
- здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та

налагоджувати ефективні комунікації з ними (СК 5).

Студенти повинні досягти таких програмних результатів навчання:

- знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень (ПРН 1);
- уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи (ПРН 7);
- уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм (ПРН 8);
- представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності (ПРН 10);
- планувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування, включаючи аналіз проблематики, постановку цілей і завдань, вибір та використання теоретичних та емпіричних методів дослідження, аналіз його результатів, формулювання обґрунтованих висновків (ПРН 12).

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/ практич ні/ самостій на робота)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
2 семестр				
Модуль 1. Психологія управління				
Тема 1. Загальні засади психології управління	2/2/4	Знати об'єкт та предмет, принципи психології управління. Уміти добирати методи аналізу управлінської діяльності. Розуміти психологічні закономірності управлінської діяльності та закони управління.	Порівняльний аналіз основних управлінських культур: американської, японської, західноєвропейської та вітчизняної.	Участь у груповій роботі на практичному занятті <i>5 балів</i>
			Підготувати презентацію на одну із тем: «Історія розвитку науки управління», «Психологічні особливості управлінської діяльності відомих правителів», «Макіавеллі про управління».	Підготов-ка презента-ції <i>4 бали</i>
Тема 2. Особистість в управлінському процесі	2/2/4	Знати соціально-психологічну характеристику особистості. Розуміти багатоманіття підходів до пояснення особистісних чинників управлінської діяльності. Вміти аналізувати свої психологічні характеристики як керівника.	Самоаналіз особистісних особливостей, важливих в управлінській діяльності.	Виконанн я методик на практич- ному занятті <i>5 балів</i>
			Підготувати презентацію на одну із тем: «Теорії З. Фрейда та К. Юнга про психологічні чинники управлінської діяльності», «Теорії особистості А. Адлера, Дж. Келлі, К. Хорні у контексті управлінської діяльності», «Теорії особистості А. Маслоу, Г. Герцберга, Д. Мак-Клелланда в контексті управлінської діяльності».	Підготов-ка презента-ції <i>4 бали</i>
Тема 3. Психологія керівництва та лідерства	2/2/4	Знати сутність керівництва та лідерства як психологічних феноменів. Розуміти психологічні	Аналіз власного стилю керівництва та способів його коригування.	Виконанн я методик на практич- ному занятті <i>5 балів</i>

		особливості різних стилів керівництва. Уміти аналізувати власну схильність до певного стилю керівництва, свої якості та риси як керівника.	Підготувати презентацію на одну із тем: «Основні концепції стилів керівництва», «Соціотипи керівників», «Організаційне значення феномену лідерства».	Підготовка презентації <i>4 бали</i>
Тема 4. Психологія управління групою	2/2/3	Знати сутність групи як об'єкта управління. Розуміти структуру й закономірності розвитку групи. Уміти організувати роботу команди та розподіляти ролі в команді.	Психотренінг організації командної роботи.	Участь у тренінгу <i>5 балів</i>
			Підготувати презентацію на одну із тем: «Психологічні особливості структури трудового колективу», «Соціально-психологічний клімат в організації», «Груповий потенціал організації та управління ним».	Підготовка презентації <i>4 бали</i>
Тема 5. Управлінське спілкування	2/2/3	Розуміти сутність управлінського спілкування. Знати форми й принципи управлінського спілкування. Розуміти психологічні особливості ділового спілкування. Уміти публічно виступати.	Психотренінг публічного виступу управлінця.	Участь у тренінгу <i>5 балів</i>
			Підготувати презентацію на одну із тем: «Форми й засоби ефективної комунікації в діловому спілкуванні», «Психологічні особливості проведення переговорів», «Етнічні особливості ділового спілкування».	Підготовка презентації <i>4 бали</i>
Тема 6. Створення іміджу як складова культури спілкування	2/2/3	Знати психологічну сутність та значення іміджу керівника. Розуміти принципи створення успішного іміджу управлінця. Вміти добирати необхідні складові для створення власного позитивного іміджу.	Тренінг створення власного позитивного іміджу як управлінця.	Участь у тренінгу <i>5 балів</i>
			Підготувати презентацію про психологічні особливості іміджу когось із відомих управлінців (за власним уподобанням).	Підготовка презентації <i>4 бали</i>

Тема 7. Прийняття управлінських рішень	2/2/3	Розуміти сутність та особливості прийняття управлінських рішень (види таких рішень, етапи їх вироблення). Знати основні положення теорії перспективи. Уміти аналізувати феномени індивідуальних рішень.	Аналіз ефективності управлінських рішень (метод кейсів).	Участь у груповій роботі 5 балів
			Підготувати презентацію на одну із тем: «Підходи керівників до прийняття рішень», «Групова дискусія як метод вироблення рішення», «Моделі поведінки керівника під час прийняття рішення».	Підготовка презентації 3 бали
	2/2/3		Тренінг умінь добирати психологічні засоби стимулювання праці.	Участь у тренінгу 5 балів
			Підготувати презентацію на одну із тем: «Сучасні теорії мотивації праці», «Психічне здоров'я в системі управління людськими ресурсами», «Самоменеджмент психічного здоров'я управлінця».	Підготовка презентації 3 бали
Тема 8. Мотивація персоналу		Розуміти психологію мотивації особистості до діяльності. Знати види й методи стимулювання трудової діяльності особистості й колективу. Уміти добирати екологічні психологічні засоби мотивування до праці.		
Проміжний контроль	1	Узагальнення набутих знань та умінь.	Виконати тест	Перевірка виконання тестів на ЕНК 30 балів
Модуль 2. Конфліктологія				
Тема 1. Вступ до конфліктології	2/2/4	Розуміти сутність конфліктології як науки, її предмет та значення. Знати розмаїтість тлумачень конфлікту в різних психологічних теоріях. Уміти добирати методи вивчення психологічних особливостей конфліктів.	Аналіз методів конфліктології.	Участь у груповій роботі 5 балів
			Підготувати презентацію на одну із тем: «Історія виникнення конфліктології як науки», «Соціологічні теорії конфлікту», «Психологічні теорії конфлікту».	Підготовка презентації 5 балів

Тема 2. Причини конфліктів та їх функції	2/2/4	Розуміти причини виникнення конфліктів, знати їх типи, уміти вирізняти функції конфліктів та характеризувати конфлікти.	Складання психологічної характеристики конфлікту.	Участь у тренінгу <i>5 балів</i>
			Підготувати презентацію на одну із тем: «Механізми виникнення конфліктів», «Динаміка міжособистісних конфліктів», «Індивідуально-особистісні чинники психологічних конфліктів».	Підготовка презентації <i>5 балів</i>
Тема 3. Психологічна характеристика різних типів конфліктів	2/2/4	Розуміти сутність внутрішньоособистісного, міжособистісного та міжгрупового конфлікту. Знати їх причини. Уміти добирати способи управління ними.	Аналіз форм прояву та способів подолання внутрішніх конфліктів, способів управління міжособистісними конфліктами.	Участь у груповій роботі <i>5 балів</i>
			Підготувати презентацію на одну із тем: «Причини конфліктів в організаціях», «Класифікація конфліктів в організаціях», «Наслідки конфліктів в організаціях».	Підготовка презентації <i>5 балів</i>
Тема 4. Шляхи аналізу конфліктів	2/2/5	Знати роль взаєморозуміння в попередженні та розв'язанні конфліктів. Уміти аналізувати конфлікти. Розуміти сутність управління конфліктними ситуаціями.	Методи аналізу міжособистісних конфліктів	Участь у груповій роботі <i>5 балів</i>
			Підготувати презентацію на одну із тем: «Вимоги до керівника під час розв'язання міжособистісних конфліктів в організації», «Підходи до розв'язання конфліктів», «Психологічна допомога сторонам конфлікту».	Підготовка презентації <i>5 балів</i>
Тема 5. Подолання та профілактика конфліктів	2/2/5	Знати технології ведення переговорів та посередництва у залагодженні конфліктів. Розуміти способи профілактики конфліктів та вміти їх застосовувати.	Тренінг посередництва у залагодженні конфліктів.	Участь у тренінгу <i>5 балів</i>
			Підготувати презентацію на одну із тем: «Прийоми посередництва», «Критика та покарання в бесіді керівника», «Правила поведінки керівника у конфліктній	Підготовка презентації <i>5 балів</i>

			ситуації».	
Тема 6. Влада й конфлікти в організації	2/2/5	Розуміння влади як соціально-психологічного інституту, як інструменту управління та як ресурсу керівника. Знати чинники конфліктності влади й народу. Уміти добирати методи та способи підтримання позитивного соціально-психологічного клімату у колективі.	Психотренінг умінь підтримувати здоровий соціально-психологічний клімат у колективі.	Участь у тренінгу 5 балів
			Підготувати презентацію на одну із тем: «Корупція – чинник конфліктності влади й народу», «Управлінсько-комунікативна некомпетентність керівника як джерело конфлікту», «Вимоги до керівника під час розв’язання конфлікту в організації».	Підготовка презентації 5 балів
Тема 7. Конфліктогени в управлінській діяльності	2/2/4	Розуміти джерела виникнення конфліктів в управлінській діяльності. Знати сутність управлінського циклу. Уміти визначати типи конфліктних особистостей та добирати найбільш ефективні способи взаємодії з ними.	Психотренінг поведінки з конфліктною особистістю.	Участь у тренінгу 5 балів
			Підготувати презентацію на одну із тем: «Людиноетичні аспекти управління», «Готовність управлінця до безконфліктного спілкування», «Управління політичним конфліктом у публічній сфері».	Підготовка презентації 5 балів
Проміжний контроль	1	Узагальнення набутих знань та умінь.	Виконати тест	Перевірка виконання тестів на ЕНК 30 балів
Всього за 3 семестр				70
Залік			Виконати тест	30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Відтермінування здачі завдань самостійної роботи, практичних занять у випадках хвороби чи якоїсь іншої вагомій для студента причини може бути дозволене за умови надання необхідної документації. Відтермінування здачі екзамену може бути дозволене за умови
--	--

	погодження з деканатом. Проведення навчальних занять, терміни та умови виконання навчальних завдань можуть бути адаптовані до запитів студентів із документально підтвердженими особливими потребами. Відповідальністю студента залишається вчасне надання таких документів.
Політика щодо академічної доброчесності:	Вступаючи на цей курс, студенти повинні дотримуватися норм поведінки, прописаних у Положенні про академічну доброчесність у Національному університеті біоресурсів і природокористування України (https://nubip.edu.ua/node/12654). Ви повинні знати та дотримуватись академічної доброчесності з усіх питань цього курсу. Порушення академічної доброчесності тягне за собою академічну відповідальність.
Політика щодо відвідування:	Відвідування лекцій та практичних занять з курсу є обов'язковим, воно забезпечує краще розуміння матеріалу, дає можливість простежити зв'язок між теоретичною інформацією та її прикладним аспектом, сформувати систему знань та ґрунтовно підготуватись до екзамену. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна

Рекомендовані інформаційні джерела

Основні

1. Бакаленко О. А. Психологія управління: навч. посіб. Харків: ХНУРЕ, 2020. 120 с.
2. Дуткевич Т. В. Конфліктологія з основами психології управління: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 456 с.
3. Пірен М. І. Конфліктологія: підр. К.: МАУП, 2007. 360 с.
4. Фесенко Г. Г. Психологія управління та конфліктологія: конспект лекцій. Х.: ХНУМГ, 2013. 132 с.
5. Ходаківський Є. І., Богоявленська Ю. В., Грабар Т. П. Психологія управління: підр. [5-те вид. перероб. та доп.]. К.: Центр учбової літератури, 2016. 492 с.
6. Психологія управління: навч.-метод. Посіб. Для самост. Вивчення дисципліни / авт.-упор.: Н. В. Старовойтенко, В. І. Осипенко, І. А. Чемерис, Л. І. Білик, С. І. Ключка. Черкаси: ЧДТУ, 2020. 300 с.
7. Слободянюк А. В., Андрущенко Н. О. Психологія управління та конфліктологія: навч. посіб. Вінниця: ВНТУ, 2010. 120 с.

Допоміжні

1. Кукуленко-Лук'янець І. В. Психологія управління: навч.-метод. посіб. Черкаси: ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2012. 140 с.
2. Прищак М. Д., Лесько О. Й. Психологія управління в організації: навч. посіб. [2-ге вид., перероб. і доп.]. – Вінниця, 2016. 150 с.
3. Психология управления: учеб. пособ. / Алиева М. Б., Магомедова Е. Э., Раджабова Р. В., Умариева С. З., Цехаева А. А. К.: Общество с ограниченной ответственностью «Финансовая Рада Украины» (Киев), 2017. 146 с.
4. Психологія управління: курс лекцій для студентів денної та заочної форм навчання напряму підготовки «Практична психологія» / укладач О. С. Юрков. Мукачево: МДУ, 2017. 179 с.

Інформаційні ресурси

1. Відеолекція «Конфліктологія». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=g7OSjNCUx40> (Дата звернення: 19.05.2023 р.).
2. Відеолекція «Психология управления». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=RKIAwqQjH50> (Дата звернення: 19.05.2023 р.).
3. Відеоурок «Межличностные конфликты, причины их возникновения». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=ET7GCaKuRd8> (Дата звернення: 19.05.2023 р.).
4. Книшова І. Ю. Інформаційний аспект управління політичним конфліктом в публічній сфері. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020. №12. URL: www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1883 (Дата звернення: 19.05.2023 р.).
5. Мультфільм «Мост» (про вирішення конфлікту). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=7MwA0u5Xot4> (Дата звернення: 19.05.2023 р.).
6. Мультфільм «Управление – залог командной работы». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=2akZR66BMfk> (Дата звернення: 19.05.2023 р.).